

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

w sprawie **A. K.**

wobec którego warunkowo umorzono postępowanie karne o czyn z art. 177 § 1 k.k.

w zw. z art. 178 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 15 maja 2026 r.

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 9 lipca 2025 r., sygn. akt IV Ka 245/25,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kępnie

z dnia 25 marca 2025 r., sygn. akt II K 4/25

uchyla zaskarżony wyrok w części orzekającej wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów rowerowych (pkt I wyroku) i w tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Kaliszu.

[J.J.]

Michał Laskowski Andrzej Stępka Zbigniew Puszkarski

UZASADNIENIE

A. K. został oskarżony o to, że w dniu 4 sierpnia 2024 r. w P. , woj. [...], umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując rowerem po DK nie zachował szczególnej ostrożności przed zainicjowanym manewrem skrętu w lewo i nie zasygnalizował zawczasu i wyraźnie zmiany kierunku jazdy poprzez wyciągnięcie ręki w lewą stronę, czym doprowadził do zderzenia z wyprzedzającym go motocyklem m-ki S. kierowanym przez K. M., na skutek czego motocyklista przewrócił się na jezdni i doznał rany okolicy kolana lewego z ubytkiem skóry oraz złamania dwukostkowego podudzia lewego, co spowodowało naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni, przy czym czynu tego dopuścił się znajdując się w stanie nietrzeźwości - 0,63 promila alkoholu we krwi, tj. o czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Kępnie wyrokiem z dnia 25 marca 2025 r., sygn. akt II K 4/25, uznał, iż oskarżony A. K. dopuścił się czynu opisanego w części wstępnej wyroku, czym wyczerpał dyspozycję art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył postępowanie karne wobec A. K. tytułem próby na okres 3 lat. Nadto:

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. i art. 43a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 2000 zł płatne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej,

- na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego K. M. nawiązkę w kwocie 100 zł;

- wydał orzeczenie w przedmiocie kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku wniósł Prokurator Rejonowy. Zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego A. K., zarzucając „obrazę prawa materialnego w postaci art. 115 § 2 k.p.k., polegającą na przyjęciu w wydanym wyroku, że przypisany oskarżonemu czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. charakteryzuje się średnim stopniem społecznej szkodliwości, wskutek pominięcia przy tej ocenie okoliczności popełnienia czynu, rodzaju i charakteru naruszonego dobra, rozmiaru

wyrządzonej szkody, wagi naruszonych przez sprawcę obowiązków, motywacji, rodzaju naruszonych reguł ostrożności i stopnia ich naruszenia, co spowodowało niezasadne i naruszające normę art. 66 § 1 k.k. warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec A. K.”.

Podnosząc powyższy zarzut, autor apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie oskarżonemu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat, kary grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych po 10 zł każda, orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat 3 i zasądzenie kosztów sądowych.

Oskarżony A. K. w odpowiedzi na apelację poddał krytyce argumentację przedstawioną przez oskarżyciela publicznego i wniósł o utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Kępnie.

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 9 lipca 2025 r., sygn. akt IV Ka 245/25, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, iż na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł w stosunku do oskarżonego A. K. zakaz prowadzenia pojazdów rowerowych na okres 3 lat (pkt I wyroku). W pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (pkt II), wymierzył oskarżonemu opłatę za drugą instancję w kwocie 100 zł oraz zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 zł tytułem pozostałych kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze (pkt III). Pisemne uzasadnienie wyroku nie zostało sporządzone.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok na korzyść oskarżonego A. K. w części dotyczącej orzeczenia o środka karnym w postaci zakazu prowadzenia pojazdów rowerowych, zawartego w punkcie I. Zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 67 § 3 *in fine* k.k., polegające na orzeczeniu przez Sąd Okręgowy w Kaliszu, dokonujący zmiany zaskarżonego apelacją prokuratora wyroku Sądu I instancji, warunkowo umarzającego na podstawie art. 66 § 1 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w odniesieniu do A. K. w sprawie o czyn z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. tytułem próby na okres 3 lat - środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów rowerowych na okres 3 (trzech) lat, podczas gdy zgodnie z powołanym

przepisem, w sytuacji warunkowego umorzenia postępowania, orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów możliwe jest wyłącznie na okres do 2 lat”.

W oparciu o tak sformułowany zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środku karnym i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, zatem w trybie art. 535 § 5 k.p.k. została uwzględniona w całości na posiedzeniu bez udziału stron. W skardze trafnie podniesiono, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem art. 67 § 3 k.k. Przepis ten, powołany przez Sąd *ad quem* jako podstawa prawna orzeczenia wobec oskarżonego A. K. środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów rowerowych, stanowi, że „umarzając warunkowo postępowanie karne, sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia szkody w całości albo w części, a w miarę możliwości również obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, albo zamiast tych obowiązków orzeka nawiązkę; sąd może nałożyć na sprawcę obowiązki wymienione w art. 72 § 1 pkt 1-3, 5-6b, 7a lub 7b, a ponadto orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 lub zakaz prowadzenia pojazdów, wymieniony w art. 39 pkt 3, do lat 2. Przepisy art. 72 § 1a i 1b stosuje się odpowiednio”. Zatem, aprobując warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego, ale orzekając wobec niego zakaz prowadzenia pojazdów rowerowych na okres 3 lat, najwyraźniej przeoczył Sąd odwoławczy, że ustawa nie dopuszcza orzeczenia tego środka karnego w takim wymiarze.

Sąd Najwyższy niejednokrotnie wskazywał, że okres na jaki w oparciu o przepis art. 67 § 3 *in fine* k.k. orzeka się środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, jest ograniczony do 2 lat, co stanowi wyjątek od normy zawartej w art. 43 § 1 k.k. przewidującej, że wspomniany zakaz orzeka się na okres od roku do lat 15 oraz że przepis art. 67 § 3 k.k. jest przepisem o charakterze szczególnym (*lex specialis*) w stosunku do art. 42 § 2 k.k., który nakazuje sądowi orzec zakaz prowadzenia pojazdów na okres nie krótszy niż 3 lata, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji był – jak oskarżony A. K. – w stanie nietrzeźwości (zob. np. wyroki: z dnia 30 maja 2022 r., I

KK 155/22; z dnia 29 czerwca 2023 r., I KK 490/22; z dnia 29 stycznia 2026 r., II KK 499/25).

W tym stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie wyroku w zaskarżonej części, tj. zawierającej rozstrzygnięcie o środku karnymi i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w Kaliszu, który wyda prawidłowe orzeczenie.

[J.J.]

[r.g.]

Michał Laskowski Andrzej Stępka Zbigniew Puskarski